

Parlamentul
Republicii Moldova

DGJ-01 nr. 470
4 decembrie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

la proiectul de lege privind implementarea unor măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024 (nr. 354 din 28.11.2024)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și comunică următoarele.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații în Parlament, dl Alexandr Trubca și dl Viorel Barda, conform prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, care solicită examinarea acestuia de către Parlament în procedură de urgență.

2. Obiectul de reglementare al proiectului de lege vizează implementarea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar destinate fermierilor, în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă.

Potrivit Notei de fundamentare, proiectul de lege urmărește suspendarea obligației debitorilor fermieri și furnizorilor de inputuri de plată a datoriilor restante, inclusiv majorări și/sau penalități de întârziere, acumulate în raport cu creditorii până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și a ratelor/plăților care devin scadente până la data de 31.10.2025.

Totodată, proiectul de lege prevede suspendarea, până la data de 31.10.2025, a actelor de executări silite sau altor măsuri de recuperare a creanțelor, inclusiv cererilor de intentare a procedurii de insolvență pentru datoriile scadente, născute din contractele de credit și leasing încheiate până la 01.09.2024 cu bănci, organizații de creditare nebanară sau asociații de economii împrumut, precum și din contractele de vânzare-cumpărare sau de furnizare a produselor de uz fitosanitar și a semințelor folosite la înființarea culturilor agricole încheiate până la 01.09.2024.

3. Este de menționat că la 13 septembrie 2024 Parlamentul a adoptat Legea nr. 240/2024 cu privire la unele măsuri de sprijin pentru fermieri în legătură cu seceta din anul 2024, care a intrat în vigoare la 19 septembrie 2024. Aceasta prevede un șir de măsuri de protecție a agricultorilor față de creditorii. Potrivit notei de fundamentare la proiect, prevederile legii menționate nu au avut impactul așteptat din cauza unor prevederi restrictive prevăzute în legea vizată. Însă, atenționăm asupra faptului că, prevederile proiectului de lege repetă în esență conceptul Legii nr. 240/2024, și aproximativ 50% din conținutul acesteia rămâne neschimbat. Având în vedere motivele menționate, considerăm că este oportun a se modifica Legea nr. 240/2024.

În sprijinul acestei idei, menționăm și incorectitudinea denumirii proiectului de lege. Astfel, termenul „implementarea” din denumire nu este corect, având în vedere prevederile art. 6 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, care stipulează că executarea, respectiv implementarea actelor normative ale Parlamentului, se află în atribuțiile Guvernului.

Consecvent, subliniem că adoptarea unui nou proiect la același subiect în timp de 3 luni, încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, care este definit ca o posibilitate recunoscută oricărui cetățean de a evalua într-un mediu juridic sigur, evitându-se schimbările, modificările frecvente a normelor juridice, asigurându-se, astfel, stabilitatea firească relațiilor sociale reglementate juridic. Respectarea principiului stabilității și predictibilității normelor juridice este condiționată de corectă punere în aplicare a normelor de tehnică legislativă incluse în Legea nr. 100/2017.

4. La fel, atenționăm asupra necesității respectării următoarelor prevederi obligatorii stabilite de legislația în vigoare:

- potrivit art. 30 alin. (1) lit. d) și pct.4 din anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017, urmează a fi efectuată analiza impactului de reglementare care este obligatorie conform prevederilor art. 4 și art. 13 din Legea nr. 235/2006 privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, iar art. 32 alin. (2²) din Legea nr. 100/2017 prevede că, proiectele actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător și notele de fundamentare la acestea se avizează de către grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Reținem că, analiza impactului de reglementare lipsește;

- potrivit art. 8 alin.(1) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și art. 34 alin. (2) din Legea concurenței nr. 183/2012, autoritățile administrației publice transmit Consiliului Concurenței spre avizare proiectele de acte legislative și normative care au sau pot avea impact anticoncurențial. Lipsește informația privind solicitarea avizului de la autoritatea respectivă. În conformitate cu art. 4 lit.b) din Legea nr. 139/2012 stabilește că: ajutoarele destinate remedierii pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale sunt considerate a fi compatibile cu mediul concurențial normal și sunt exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței. Seceta, a fost identificată ca calamitate naturală prin HG nr. 102/2024, ulterior prin HG nr. 644/2024 ca situație excepțională cu caracter natural;

- la examinarea proiectului de lege se va ține cont și de prevederile art. 32 alin.(1) din Legea nr. 100/2017, conform cărora proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare, se transmite spre avizare autorităților publice centrale responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect și instituțiilor interesate, în funcție de obiectul de reglementare. La fel, art. 32 alin. (4) din legea respectivă prevede că proiectele actelor normative înaintate de Președintele Republicii Moldova, de deputații în Parlament și de Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia se remit spre avizare Guvernului.

5. Potrivit prevederilor art. 5 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, pentru realizarea programului său de activitate, printre funcțiile de bază ale Guvernului regăsim funcțiile:

a) de organizare și planificare strategică, prin care se asigură elaborarea și aprobarea documentelor de politici, inclusiv a celor necesare punerii în aplicare a programului de activitate al Guvernului;

b) de reglementare, prin care se asigură elaborarea și aprobarea cadrului normativ și instituțional necesar realizării programului de activitate al Guvernului și organizării executării legilor.

Astfel, considerăm că problema abordată prin proiectul de lege se încadrează în domeniul politicilor aflate în competența Guvernului.

6. Întru respectarea cerințelor tehnicii legislative stipulate prin Legea nr.100/2017, este oportun de a exclude denumirile atribuite doar unor articole din proiect.

7. Potrivit prevederilor art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, dacă o noțiune sau un termen poate avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme. Reieșind din norma citată, considerăm că expresiile *"inputuri agricole"*, *"lanțul valoric agricol"*, utilizate în textul proiectului de lege, urmează a fi definite la art.2 în sensul prezentei legi, chiar dacă termenul de *"inputuri agricole"* este utilizat în alte acte normative. Totodată, ținem să amintim că Nota de fundamentare în care se explică semnificația noțiunii de *"inputuri agricole"* nu este parte integrantă a actului normativ, iar conținutul acesteia nu are caracter normativ.

8. La art. 2 din proiect, în conținutul noțiunii *"debitor fermier"* cuvintele *"majorărilor de întârziere"*, la art. 4 alin. (1) și art. 5 cuvintele *"penalități de întârziere"* se vor substitui cu cuvintele *"majorări de întârziere (penalități)"*, la forma gramaticală corespunzătoare, întru aducerea în corespundere cu terminologia utilizată în Codul fiscal nr. 1163/1997.

9. Cu privire la utilizarea abrevierii 4-AGR în textul art. 3 alin. (1) lit. b) din proiect, invocăm prevederile art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, care stabilește că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.

10. Cu referire la art. 3 alin. (1) lit. d) din proiect se atrage atenția asupra neclarității normei și asupra necesității redactării acesteia. De asemenea, se propune ajustarea normei respective cu conținutul alineatului (2) litera b) din proiect, în partea care se referă la Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei.

11. Întru respectarea regulii de claritate a actului normativ, se propune completarea:

- art. 4 alin. (1) din proiect, după cuvintele *"în cazul debitorilor fermieri"* cu textul *"prevăzuți la art. 3 alin.(1) din prezenta lege"*;

- art. 4 alin. (2) din proiect, după cuvintele *"în cazul debitorilor furnizori de inputuri"* cu textul *"agricole, prevăzuți la art. 3 alin. (2) din prezenta lege"*;

- liniuța a treia de la art. 4 alin. (2) și pct. 2) alin. (1) din art. 6 din proiect, după cuvintele *"debitorul furnizor de inputuri"* cu cuvântul *"agricole"*.

12. Cu privire la art. 10 din proiect, atenționăm asupra extinderii termenului de contractare a creditelor stabilit de art. 10 din Legea nr. 240/2024. Întru evitarea neconcordanțelor, este necesară corelarea articolelor vizate.

Oportunitatea adoptării proiectului de lege ține de competența Parlamentului, cu necesitatea examinării acestuia prin prisma observațiilor invocate.

Tatiana MALAI,
Șef adjunct Direcție generală

Ex. L. Bordei
Tel. 820-585